

Τι είναι η απλή αναλογική

Η μέθοδος της απλής αναλογικής δεν είναι τίποτε περισσότερο από ένα εκλογικό σύστημα (ή εκλογικός νόμος) σύμφωνα με το οποίο υπολογίζεται η εκπροσώπηση των κομμάτων στη βουλή.

Για την ακρίβεια το εκλογικό σύστημα που ισχύει κάθε φορά είναι αυτό που καθορίζει τις έδρες που λαμβάνουν τα κόμματα ή οι συνασπισμοί κομμάτων που μετέχουν στις εκλογές. Οι υπόλοιπες λεπτομέρειες καθορίζονται από τον ισχύοντα εκλογικό νόμο.

Η απλή αναλογική χοντρικά είναι το σύστημα κατά το οποίο κάθε κόμμα παίρνει σχεδόν ακριβώς όσες έδρες αναλογούν στο ποσοστό που πήρε στις εκλογές. Το σύστημα αυτό είναι η λεγόμενη καθαρή απλή αναλογική.

Το πρόβλημα του συστήματος αυτού είναι ότι είναι πιο δύσκολο να σχηματιστεί κυβέρνηση, καθώς απαιτείται συνεργασία πολλών κομμάτων εκτός αν κάποιο κόμμα καταφέρει να πάρει το 50,1% των ψήφων, που είναι γενικά δύσκολο.

Από την άλλη πλευρά το καλό της απλής αναλογικής είναι ότι τα κόμματα (και άρα οι ψήφοι των πολιτών) εκπροσωπούνται με δίκαιο τρόπο, ειδικότερα όσον αφορά στα μικρότερα κόμματα.

Το σύστημα αυτό είναι πάγιο αίτημα των κομμάτων της αριστεράς.

Παραλλαγές της απλής αναλογικής

Ωστόσο, εκτός από την καθαρή μορφή της, υπάρχουν και διάφορες παραλλαγές της απλής αναλογικής. Οι πιο γνωστές από αυτές είναι οι εξής δύο:

Απλή αναλογική με όριο

Πρόκειται για την πιο γνωστή παραλλαγή της απλής αναλογικής. Στην ουσία με το σύστημα αυτό καθορίζεται ένα

ελάχιστο όριο για την είσοδο στη βουλή και συνεπώς στο μοίρασμα των εδρών.

Το όριο αυτό στη χώρα μας βρίσκεται στο 3%. Στην απλή αναλογική με όριο όσα κόμματα δεν ξεπεράσουν αυτό το όριο που ισχύει δε μπορούν να συμμετέχουν στην κατανομή εδρών και άρα δεν μπαίνουν στη βουλή.

Αυτό το σύστημα ισχύει για την εκλογή των ευρωβουλευτών στην Ελλάδα και είναι αυτό που προτείνεται για να ισχύσει από τις επόμενες ή τις μεθεπόμενες βουλευτικές εκλογές.

Απλή αναλογική ανά περιφέρεια

Η δεύτερη εναλλακτική της απλής αναλογικής είναι η απλή αναλογική ανά περιφέρεια. Σύμφωνα με αυτό το σύστημα, οι έδρες κατανέμονται με βάση το ποσοστό κάθε κόμματος ανά εκλογική περιφέρεια.

Αν και με μια πρώτη ματιά αυτό το εκλογικό σύστημα φαίνεται να μοιάζει πολύ με την καθαρή απλή αναλογική, στην πραγματικότητα η απλή αναλογική ανά περιφέρεια ζημιώνει σημαντικά τα μικρότερα κόμματα.

Στην πραγματικότητα το σύστημα αυτό είναι κάτι μεταξύ της απλής και της ενισχυμένης αναλογικής. Στη χώρα μας ίσχυσε στις βουλευτικές εκλογές του 1989 και του 1990.

Πως υπολογίζονται οι έδρες στη Βουλή

Με ποιο τρόπο υπολογίζονται οι έδρες που παίρνουν τα κόμματα στη Βουλή μετά τις εκλογές; Δείτε όλες τις πληροφορίες στο άρθρο που ακολουθεί.

Αλήθεια γνωρίζετε **πως υπολογίζονται οι έδρες** των κομμάτων **στη Βουλή**; Τι είναι ο περιβόητος εκλογικός νόμος, τι είναι οι αδιάθετες έδρες και πως κατανέμονται; Ας δούμε απλά και κατανοητά.

Πριν δούμε, όμως, πως γίνεται ο υπολογισμός των εδρών, ας πούμε δυο λόγια για το εκλογικό σύστημα της χώρας μας.

Ελληνικό εκλογικό σύστημα

Το εκλογικό σύστημα είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό των εδρών που παίρνουν τα κόμματα ή συνασπισμοί κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές. Οι λεπτομέρειες ρυθμίζονται από τον εκλογικό νόμο.

Στη χώρα μας, το σύστημα αυτό δεν είναι η απλή αναλογική, δηλαδή κάθε κόμμα δεν παίρνει όσες έδρες αναλογούν στο ποσοστό που συγκέντρωσε στις [εκλογές](#), αλλά η ενισχυμένη αναλογική, που στην ουσία είναι ένας συνδυασμός της απλής αναλογικής και του πλειοψηφικού συστήματος.

Στο πλειοψηφικό σύστημα το πρώτο κόμμα σε κάθε περιφέρεια κερδίζει όλες τις έδρες, ενώ τα υπόλοιπα καμία καταργώντας, έτσι, κάθε έννοια αναλογικότητας.

Στην ενισχυμένη αναλογική, αυτό συμβαίνει μερικώς. Κι αυτό γιατί κάποιες έδρες δίδονται αναλογικά ενώ κάποιες άλλες πλειοψηφικά, καθώς υπάρχει και μια προνομή εδρών (μπόνους) για το πρώτο κόμμα, που το βοηθάει να σχηματίσει ευκολότερα αυτοδύναμη Κυβέρνηση.

Μάλιστα σε κάποιες πολυεδρικές περιφέρειες ενδέχεται το πρώτο κόμμα να πάρει σχεδόν όλες τις έδρες ακόμη και με πολύ μικρά ποσοστά.

Τις "λεπτομέρειες" αυτές έρχεται να καθορίσει ο εκάστοτε εκλογικός νόμος. Στην Ελλάδα ισχύει ο Ν.3231/2004 (γνωστός και ως Νόμος Σκανδαλίδη), όπως τροποποιήθηκε από τον Ν.3636/2008 (νόμος Παυλόπουλου).

Ο νόμος Σκανδαλίδη, έδινε δώρο 40 έδρες στο πρώτο κόμμα, ενώ με τον νόμο Παυλόπουλου οι έδρες αυξήθηκαν σε 50.

Επίσης, σύμφωνα με τον εκλογικό νόμο, για να μπει ένα κόμμα στη Βουλή πρέπει να συγκεντρώσει τουλάχιστον το 3% των ψήφων.

Πως υπολογίζονται οι έδρες

Σύμφωνα με τον ισχύοντα εκλογικό νόμο, από τις 300 έδρες που έχει συνολικά το κοινοβούλιο, οι 250 μοιράζονται αναλογικά στα κόμματα ανάλογα με το ποσοστό που συγκέντρωσαν στις εκλογές και με τον όρο να έχουν συγκεντρώσει ποσοστό τουλάχιστον 3%.

Οι υπόλοιπες 50, όπως είδαμε και παραπάνω, δίδονται ως μπόνους στο πρώτο κόμμα ή σε συνασπισμό κομμάτων.

Ο υπολογισμός των εδρών γίνεται με διαίρεση του συνολικού αριθμού των εδρών πλην του μπόνους, δηλαδή 250, με το ποσοστό κάθε κόμματος. Το κάθε κόμμα παίρνει τόσες έδρες ίσες με το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Για παράδειγμα αν ένα κόμμα λάβει 10% θα πάρει το 10 τοις εκατό των 250 εδρών, δηλαδή 25 έδρες.

Αν περισσέψουν έδρες, οι λεγόμενες αδιάθετες, δίδονται στα κόμματα με το μεγαλύτερο υπόλοιπο.

Για να το καταλάβουμε πλήρως ας σκεφτούμε το παρακάτω υποθετικό σενάριο:

Κόμμα Α: ποσοστό 40% | πηλίκο 100 | α' διαλογή 100 | σύνολο 150 έδρες **με το bonus**

Κόμμα Β: ποσοστό 31,4% | πηλίκο 78,5 | α' διαλογή 78 | σύνολο 78 έδρες

Κόμμα Γ: ποσοστό 12,8% | πηλίκο 32 | α' διαλογή 32 | σύνολο 32 έδρες ποσοστό έδρες 32

Κόμμα Δ: ποσοστό 11,9% | ηλικία 29,75 | α' διαλογή 29 |
σύνολο 30 έδρες **με τις αδιάθετες έδρες**

Κόμμα Ε: ποσοστό 3,9% | ηλικία 9,75 | α' διαλογή 9 | σύνολο
10 έδρες **με τις αδιάθετες έδρες**

Παρατηρούμε ότι επειδή έμειναν δύο αδιάθετες έδρες αυτές μοιράστηκαν στα κόμματα με το μεγαλύτερο υπόλοιπο εδρών (0,75 και 0,75) ενώ το κόμμα με υπόλοιπο 0,5 έχασε στην ουσία την μισή του έδρα.

Στην πραγματικότητα οι αδιάθετες έδρες είναι παραπάνω γιατί αρκετά κόμματα δεν μπαίνουν στην [Βουλή](#) και οι έδρες που θα έπαιρναν μοιράζονται αναλογικά στα υπόλοιπα κόμματα και όχι στο πρώτο όπως πολλοί πιστεύουν λανθασμένα.

Τι ισχύει για τους συνασπισμούς κομμάτων

Αρχικά να πούμε ότι με τον όρο συνασπισμός κομμάτων εννοούμε την προεκλογική συνεργασία δύο ή περισσότερων κομμάτων και όχι την ενοποίηση τους οπότε θεωρούνται ένα κόμμα. Ισχύει λοιπόν το εξής:

Για να πάρει κάποιος συνδυασμός κομμάτων το μπόνους, δεν αρκεί να συγκεντρώσει το μεγαλύτερο ποσοστό. Πρέπει ο μέσος όρος του ποσοστού των κομμάτων που συμμετέχουν να είναι μεγαλύτερος από το ποσοστό των υπολοίπων κομμάτων.

Για παράδειγμα έστω ότι έχουμε το εξής αποτέλεσμα. Ο Α συνασπισμός δύο ανεξάρτητων κομμάτων συγκεντρώνει το 48% των ψήφων, το Β κόμμα συγκεντρώνει 26%, το Γ 18% και το Δ 8%.

Τότε ο συνασπισμός κομμάτων Α παίρνει $250 \cdot 48\% = 120$ έδρες, το κόμμα Β παίρνει $250 \cdot 26\% = 65$ έδρες, το Γ $250 \cdot 18\% = 45$ έδρες και το Δ $250 \cdot 8\% = 20$ έδρες

Ο συνασπισμός Α αν έπαιρνε το μπόνους των 50 εδρών θα σχημάτιζε άνετα κυβέρνηση με 170 βουλευτές, πράγμα ίσως λογικό μιας συγκέντρωσε σχεδόν τις μισές ψήφους.

Σύμφωνα με τον εκλογικό νόμο όμως, δεν μπορεί να πάρει το μπόνους, το οποίο πάει στο κόμμα Β!

Κι αυτό γιατί ο μέσος όρος των δύο κομμάτων που αποτελούν τον συνασπισμό Α είναι $48/2=24$ που είναι μικρότερος από το ποσοστό του Β που είναι 26%.

Έτσι συμβαίνει το εξής παράδοξο. Το κόμμα Β παίρνει το δώρο των 50 εδρών και πάει στις 115 έδρες, δηλαδή σχεδόν όσες και του Α με σχεδόν τις μισές ψήφους!

Όπως αντιλαμβάνεστε, αυτό έγινε για να αποτρέψει τις προεκλογικές συνεργασίες κομμάτων. Φυσικά τα κόμματα μπορούν να συνεργαστούν μετά τις εκλογές για να σχηματίσουν κυβέρνηση συνεργασίας εφόσον δεν υπάρξει αυτοδυναμία

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΑΒΡΑΑΜ